

19e jaargang
nummer 3
mei 2024

Smengevet

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Inhoud

3	Colofon
5	Van de redactie / <i>André Wagner</i>
6	Van de voorzitter / <i>Bart Verbaan</i>
7	Interne en laddercompetitie
9	Eindstanden externe competitie
13	Beter schaken / <i>Bart Verbaan</i>
14	Haagse Rapidcyclus (2)
15	(Nog) slechter schaken / <i>Bart Verbaan</i>
17	Ratings mei
18	Een interactieve studie / <i>Hubert Schoen</i>
19	Maak verdediger tijdig vrij - deel 4 / <i>William van Zanten</i>
23	Gelezen: Misstanden in de schaaksport / <i>Rob Gollin</i>
25	Schaakagenda en jeugdschaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: André Wagner

19e jaargang nummer 3 - mei 2024

Kopijdatum volgende clubblad: 27 juni (verschijnt begin juli)
Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@freedom.nl)

Colofon

Schaakcombinatie HTV, opgericht 29 juni 2006

Ereleden

André Wagner sedert 13 september 2018

Leden van verdienste

Rik Pronk sedert 18 juni 2009
 Ben Spierings sedert 13 september 2018
 Ton Bodaan sedert 13 september 2018
 Sander Pauw sedert 10 september 2020
 Rob Dijkstra sedert 8 september 2022
 Meile Tamminga sedert 7 september 2023

Bestuur

Voorzitter

Bart Verbaan voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl 06-83995480

Secretaris

Ton Bodaan secretaris@schaakcombinatiehtv.nl 06-47940300

Penningmeester

Gert-Jan Willighagen penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl 06-57231990

Wedstrijdleider intern

Rik Pronk wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24657780

Jeugdleider

Meile Tamminga jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl 070-3685767

Wedstrijdleider extern

Ben Spierings wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24226435

Commissarissen

Webmaster

Eric Alvares efsalvares@hotmail.com 06-41330092

Materiaalbeheerder

Rik Pronk 06-24657780

Commissies

<i>Commissie van Beroep</i>	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
<i>Jeugdcommissie</i>	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk, Bart Verbaan, Benjamin Boers, Robin van Leeuwen, Thomas Alvares
<i>(Overige) jeugdbegeleiders</i>	Nao Okita
<i>Interne wedstrijdcommissie</i>	Rik Pronk (vz), Hans Segers, André Wagner, Peter Vorstermans
<i>Externe wedstrijdcommissie</i>	Ben Spierings (vz), Rik Pronk, Piet Sikkes, Karl Baak, Wouter Noordkamp, Hans Segers, Meile Tamminga
<i>Commissie PR & Sponsoring</i>	Meile Tamminga, Bart Verbaan, Ben Spierings
<i>Kascommissie</i>	Peter Lincewicz, Olav van Leeuwen, Piet Sikkes (res.)
<i>Commissaris bar</i>	Aad van der Sluijs
<i>Vertrouwenspersoon</i>	Margreet Louissen (vertrouwenspersoon@schaakcombinatiehtv.nl)

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
 Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
 Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.

IBAN NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internet <https://www.schaakcombinatiehtv.nl>

De teloorgang van Elo's systeem

André Wagner

Bent u al gewend aan de nieuwe rating die per 1 maart is ingesteld? Hoogtevrees hoeft men er niet door te krijgen, want naar verluidt is het 'cadeautje' zuiver bedoeld om meer spelers met een rating tussen 2000 en 2300 te creëren. Daar schijnen er te weinig van te zijn en daarom kwam de FIDE met dit idee. Als brave volgeling nam de KNSB het over en hoewel de meeste, zo niet alle, leden van onze vereniging er op den duur geen klap aan hebben is het toch maar doorgedrukt.

Heeft het eigenlijk wel zin om op deze omslachtige manier op kunstmatige wijze de speelsterkte aan te passen van een tussengroep, zo kan men zich afvragen. Ik betwijfel het, want boven die kennelijk ondermaatse groep (qua omvang, niet qua spelniveau) bevindt zich nog een groep die op zijn beurt alle gratis verkregen punten daar weer van afpakt. Aan de andere kant is Magnus Carlsen al eens heel dicht de grens van 2900 genaderd en op deze manier gaat dat misschien op een dag toch nog gebeuren.

Het zal zo'n vaart toch niet lopen, hoor ik u denken. Het is inmiddels alweer vele jaren geleden dat de FIDE eerder een dergelijk 'cadeau' heeft gedaan. Toen aan de vrouwen die met 100 punten een duw naar boven moesten krijgen. 100 punten maar liefst, doe maar duur zeg! Ook in die tijd werd opgemerkt dat die punten weg zouden vloeien naar de topgrootmeesters en jawel, de ratinglijst van tegenwoordig kent wel erg veel spelers met een rating boven 2700, terwijl dat 30 jaar geleden nog een zeldzaamheid was. De devaluatie van een systeem. Wat zou professor Elo ervan gedacht hebben?

De 'bodem' van de ratinglijst is met de aanpassing ook meteen opgehoogd naar 1200. Goed om te weten, want daardoor kan er gemakkelijker een opstapeling van spelers met die rating ontstaan. Ik zie een spotprent met een zandloper voor me waarin schakers (M/V/X) van boven naar beneden vallen. Het staat iedereen vrij om die tekening te maken.

Het is geen geheim dat mijn Elo-rating me gestolen kan worden. Ik speel om interessante ideeën, goede of slechte, uit te proberen. Of ik er echt iets van zal leren betwijfel ik, maar het houdt de boel spannend. Door geen toernooien met ratingverwerking meer te spelen verandert er trouwens ook nooit meer iets. De reden voor dat niet deelnemen zal bij mijn vaste lezers wel bekend zijn. Ik schreef er eerder iets over.

Blijf vooral plezier in het spelen houden en denk niet te veel aan die viercijferige getallen. Dat leidt maar af. De meesten van ons gaan toch maandelijks op, neer, op, neer. U hebt de komende zomermaanden voldoende tijd om hiermee te oefenen.

P.S. Geen nood: in elk volgend clubblad blijf ik de nieuwe ratings gewoon publiceren □

Van de voorzitter

Bart Verbaan

Het seizoen is bijna ten einde, het rapidkampioenschap en het Open Kampioenschap wachten nog tot de zomeravondcompetitie weer gaat beginnen. Ook het open rapidtoernooi staat nog op de agenda (op zaterdag 15 juni om precies te zijn). Zowel het open kampioenschap als het open rapidkampioenschap zijn gebonden aan een maximum aantal deelnemers, dus tijdig aangeven als je mee wilt doen!

Hubert Schoen is onze nieuwe clubkampioen. Proficiat! Hij draaide eigenlijk vanaf het begin helemaal bovenin mee en wist een score van $9\frac{1}{2}$ uit 13 partijen te behalen en werd zo redelijk onbedreigd kampioen.

Ondanks het doemdenken van teamleider Wouter is het eerste KNSB-team niet gedegradeerd en mag het volgend jaar opnieuw in de 3e klasse proberen. Het tweede eindigde ietwat teleurstellend op een 4e plaats, maar als ze de wedstrijd tegen de uiteindelijke kampioen met $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ hadden gewonnen in plaats van met dezelfde cijfers te verliezen waren ze kampioen geweest, volgend jaar beter zullen we maar zeggen. Het derde KNSB-team eindigde als derde, een mooi debuut.

In de HSB-competitie krijgen we volgend jaar 3 teams in de eerste klasse, dat wordt dringen! Het eerste degradeerde helaas uit de hoofdklasse, het tweede eindigde, achter het ongenaakbare DD 1, als tweede, terwijl het derde kampioen werd in de tweede klasse. Een perfect debuut voor teamleider Piet Sikkes.

Het aantal leden blijft licht stijgen, de jeugdafdeling heeft een wachtlijst, maar senioren kunnen we altijd een plekje op de club geven, neem eens iemand die ook graag schaakt mee om te kijken (en te spelen natuurlijk)!

Tot zover maar weer, tot een volgend clubblad.

Interne competitie

De competitie zit er op en we hebben een kersverse kampioen: Hubert Schoen. Terug bij de club sloeg hij genadeloos toe en hoewel er enkele punten geofferd moesten worden, wist hij de concurrentie voor te blijven. Proficiat!

Eindstand na 13 ronden	Score	wp	SB	rat.	TPR	W-We	
1	Hubert Schoen (B)	9.5	102.5	72.75	1637 *	1995	+3.00
2	Karl Baak (B)	9.0	97.0	64.75	1775	1918	+2.08
3	Robin van Leeuwen (B)	8.5	95.5	60.5	1618	1873	+3.54
4	Evert Baak (A)	8.5	95.5	57.75	1812	1880	+0.73
5	Bart van den Bosse (B)	8.5	94.5	57.5	1776	1848	+0.83
6	Thomas Alvares (A)	8.5	93.5	58.75	1870	1875	+0.14
7	William van Zanten (A)	8.5	91.5	57.5	1813	1902	+1.29
8	Rik Pronk (A)	8.0	100.0	58.25	1867	1900	+0.54
9	Wouter Noordkamp (A)	8.0	98.5	56.5	2020	1899	-1.45
10	Olav van Leeuwen (A)	8.0	94.5	55.0	1834	1764	-0.82
11	Jesper Kool (B)	7.5	100.0	54.25	1650	1853	+3.23
12	Hans Segers (A)	7.5	97.0	53.0	1950	1803	-1.55
13	Shinsaku Okita (B)	7.5	88.0	44.75	1789	1695	-1.09
14	Armin Segger (B)	7.5	80.5	43.5	1652	1680	+0.58
15	Bart Verbaan (A)	7.0	92.0	47.75	1848	1782	-0.96
16	Ton Bodaan (A)	7.0	92.0	44.0	1909	1755	-1.60
17	Peter Lincewicz (C)	7.0	78.5	38.25	1527	1698	+2.57
18	Michael Fluegel (B)	7.0	78.5	37.5	1606	1675	+1.17
19	Eric Alvares (C)	6.5	89.0	40.5	1600	1693	+1.24
20	Hans de Haan (B)	6.5	85.0	39.0	1746	1631	-1.47
21	Erik Greve (B)	6.5	75.5	33.75	1625 *	1538	1538
22	Martijn Hofstee (B)	6.5	74.5	30.25	1644	1646	+0.02
23	Ben Spierings (B)	6.0	93.0	38.75	1669	1655	-0.10
24	Meile Tamminga (B)	6.0	90.0	37.25	1770	1639	-1.56
25	Gert-Jan Willighagen (A)	6.0	86.5	38.25	1871	1572	-3.25
26	Jan Verheijen (B)	5.5	85.0	29.75	1610	1614	+0.02
27	Jan Markus (C)	5.5	84.5	32.0	1450 *	1527	1527
28	Benjamin Boers (C)	5.5	79.0	28.25	1580	1493	-1.25
29	Thijs Michels (C)	5.5	76.0	27.5	1453	1495	+0.40
30	Peter Taanman (C)	5.0	75.5	24.5	1465	1506	+0.07
31	Zeyd Elouaer (C)	5.0	73.0	25.5	1600	1366	-2.43
32	Jian-Li Zhou (D)	5.0	71.5	23.5	1205	1411	+1.47
33	Aad van der Sluijs (D)	4.5	73.0	18.75	1301	1242	-0.72
34	Ruud van Dijk (D)	4.5	71.0	17.75	1362	1348	-0.43
35	Ishak Zwartenberg (D)	4.5	70.0	21.25	1224	1167	-0.27
36	Ivo Grondman (D)	2.5	67.0	12.25	1200 *	623	623
37	Taylor Bresler (D)	2.5	64.5	8.25	1000	563	-0.97
38	Lars van den Burg (D)	2.0	60.0	10.5	1400 *	2101	0
39	René Schuwer (D)	1.5	57.5	6.25	1200 *	0	0
40	Ronald Herben (D)	0.5	62.5	2.75	1400 *	1580	0

De **laddercompetitie** heeft inmiddels de 20e ronde achter de rug en gaat ook nog vijf avonden door. Er zijn vier ronden gespeeld in de 3e periode die daarmee bijna op de helft is.

Eindstand na 24 ronden	prt	W	R	V	Score	Wrde	Vvrde	S
1 Bart Verbaan	2	2	0	0	523,0	80,0	80,0	-2
2 William van Zanten	3	3	0	0	483,0	79,0	78,0	-1
3 André Wagner	6	4	1	1	470,7	78,0	77,0	0
4 Armin Segger	3	2	0	1	443,0	77,0	79,0	-1
5 Meile Tamminga	3	1	0	2	393,3	76,0	76,0	1
6 Ton Bodaan	2	1	1	0	390,0	75,0	72,0	2
7 Rik Pronk	0	0	0	0	389,3	74,0	73,0	0
8 Benjamin Boers	4	2	0	2	379,0	73,0	75,0	-2
9 Hans Segers	0	0	0	0	378,7	72,0	71,0	0
10 Thomas Alvares	0	0	0	0	370,0	71,0	74,0	0
11 Olav van Leeuwen	0	0	0	0	368,0	70,0	69,0	0
12 Michael Fluegel	3	1	1	1	360,2	69,0	70,0	-1
13 Wouter Noordkamp	1	1	0	0	355,3	68,0	67,0	-1
14 Evert Baak	1	1	0	0	326,0	67,0	66,0	1
15 Jian-Li Zhou	1	1	0	0	324,3	66,0	68,0	1
16 Jan Verheijen	4	1	1	2	320,8	65,0	59,0	-2
17 Lars vd Burg	2	1	1	0	286,7	64,0	56,0	0
18 Karl Baak	2	0	0	2	281,7	63,0	65,0	2
19 Aad van der Sluijs	3	1	0	2	280,7	62,0	64,0	-1
20 Eric Alvares	0	0	0	0	275,0	61,0	55,0	0
21 Martijn Hofstee	2	0	0	2	273,0	60,0	63,0	2
22 Hubert Schoen	0	0	0	0	268,7	59,0	62,0	0
23 Ben Spierings	0	0	0	0	264,3	58,0	61,0	0
24 Taylor Bresler	0	0	0	0	260,0	57,0	60,0	0
25 Hans de Haan	2	0	1	1	257,5	56,0	57,0	0
26 Jesper Kool	0	0	0	0	252,0	55,0	54,0	0
27 Jan Markus	0	0	0	0	251,3	54,0	58,0	0
28 Thijs Michels	3	1	0	2	239,0	53,0	50,0	-1
29 Ivo Grondman	0	0	0	0	229,7	52,0	53,0	0
30 Zeyd Elouar	0	0	0	0	225,3	51,0	52,0	0
31 Robin van Leeuwen	0	0	0	0	221,0	50,0	51,0	0
32 Gert Jan Willighagen	0	0	0	0	212,3	49,0	49,0	0
33 Bart van den Bosse	0	0	0	0	192,0	48,0	48,0	0
34 Ishak Zwartenberg	1	0	0	1	184,0	47,0	46,0	-1
35 Peter Taanman	3	0	0	3	172,3	46,0	47,0	1
36 Ruud van Dijk	0	0	0	0	165,0	45,0	45,0	0
37 Shinsaku Okita	1	0	0	1	161,3	44,0	44,0	1
38 Peter Lincewicz	0	0	0	0	157,7	43,0	43,0	0
39 Erik Greve	0	0	0	0	136,7	42,0	41,0	0
40 Jaco Arkesteijn	1	1	0	0	129,0	41,0	42,0	1
41 Piet Sikkes	2	1	0	1	113,7	40,0	40,0	0
42 Ronald Herben	1	0	0	1	65,0	39,0	39,0	1
43 Frans Coers	0	0	0	0	38,0	38,0	38,0	0
44 René Schuwer	0	0	0	0	37,0	37,0	37,0	0

Eindstanden externe competitie

Het zit erop en hoe! Het derde HSB-team verhuisde opnieuw naar een klasse op een hogere etage en de andere teams wisten zich bijna allemaal te handhaven. Het kan niet altijd feest zijn en er ligt een mooie taak voor onze spelers in het volgende seizoen, maar laten we het vooruitkijken even kort in de ijskast zetten, dat gebeurt op nationaal niveau ook, en de eindstanden bekijken.

Met succes zag teamleider Wouter Noordkamp zijn manschappen knokken tegen de zui-gende kracht van de degradatieplaatsen. Niet alleen zouden de laatste drie teams de-graderen, ook de twee slechtste nummers 7 gingen ten prooi vallen aan het degradatie-spook.

Na een nipt verlies tegen het ijzersterke Woerden 1, heel knap, moest er bij voorkeur gelijk worden gespeeld tegen Caissa 2. Tien uur 's avonds op de speeldag was de uitslag nog niet op Netstand te zien, evenals die van de wedstrijd waarin Paul Keres 3 degra-datiekandidaat HMC Den Bosch 2 terug moest wijzen. Dat laatste duurde tot midden op de zondag. Had Netstand een storing of had iemand een foutje bij het insturen gemaakt? Netstand is namelijk geen liefhebber van diacrieten en als je die gebruikt moet hand-matig de uitslag worden toegelaten.

Hoe het ook zij, de Bosschenaren gingen met 7-1 het schip in en de zevende plaats was voor de onzen. Nalopen van de zeven groepen in klasse 3 toonde aan dat 'wij' derde waren in volgorde en dus veilig voor degradatie.

KNSB klasse 3E

SHTV 1 - Amersfoort 2	4 - 4
Paul Keres 3 - SHTV 1	6 - 2
SHTV 1 - Oud Zuylen Utrecht 1	4 - 4
Zukertort Amstelveen 2 - SHTV 1	3½ - 4½
SHTV 1 - HMC Den Bosch 2	5 - 3
Almere 1 - SHTV 1	5 - 3
HSG 1 - SHTV 1	2½ - 5½
SHTV 1 - Woerden 1	3½ - 4½
Caissa 2 - SHTV 1	5 - 3

Woerden 1	9	17	48½
Paul Keres 3	9	14	44½
Oud Zuylen Utrecht 1	9	11	37½
Caissa 2	9	10	41½
Almere 1	9	9	34
Zukertort Amstelveen 2	9	8	37½
SHTV 1	9	8	34½
HMC Den Bosch 2	9	8	32½
HSG 1	9	4	29½
Amersfoort 2	9	1	20

Het tweede KNSB-team speelde de laatste wedstrijd op 23 maart in de wetenschap dat ze er gewoon een lekker potje van konden maken. Ook tegenstander Schaakmat West-

land 2 had niets meer te vrezen, maar kon bij winst in theorie nog kampioen worden. Dat gebeurde niet dankzij de onverzettelijkheid van ons achttal. Een mooie vierde plaats was het gevolg.

KNSB klasse 5I

Sliedrecht 3 - SHTV 2			4½ - 3½
SHTV 2 - Erasmus 2			3 - 5
Schaakhuis 2 - SHTV 2			2½ - 5½
SHTV 2 - DSC Delft 4			4 - 4
CSV 2 - SHTV 2			1½ - 6½
DD 3 - SHTV 2			4 - 4
SHTV 2 - Schaakmat Westland 2			5 - 3

Sliedrecht 3	7	10	33
DD 3	7	9	30
Schaakmat Westland 2	7	9	28
SHTV 2	7	8	31½
Erasmus 2	7	8	30½
CSV 2	7	7	25½
DSC Delft 4	7	4	25
Schaakhuis 2	7	1	20½

Het derde KNSB-team keek al aan tegen een onoverbrugbare achterstand ten opzichte van leider Voorschoten 3. Wie niet? Dat team had bij aanvang van de laatste ronde al twee matchpunten en de paar bordpunten voorsprong. Ze bewezen het hele seizoen een plaats in de vijfde klasse te verdienen. Op respectabele afstand volgden DSC Delft 5 en ons derde. Op matchpunten eindigden ons team gelijk met dat team en Rijswijk 2, maar op bordpunten werd het een mooie derde plaats. Een goede prestatie voor het debuterende team.

KNSB klasse 6G

DSC Delft 5 - SHTV 3			3½ - 4½
SHTV 3 - DSC Delft 6			6½ - 1½
Promotie 3 - SHTV 3			0 - 8
SHTV 3 - Rijswijk 2			3½ - 4½
Voorschoten 3 - SHTV 3			5 - 3
DD 4 - SHTV 3			3 - 5
SHTV 3 - Botwinnik 3			6½ - 1½

Voorschoten 3	7	14	40½
DSC Delft 5	7	10	39
SHTV 3	7	10	37
Rijswijk 2	7	10	33½
DD 4	7	6	29½
DSC Delft 6	7	4	19
Botwinnik 3	7	2	14
Promotie 3	7	0	11½

HSB-competitie

Toen de competities opgesplitst werden was er een vacature in de hoofdklasse en ons eerste HSB-team had de eer om het gat op te vullen. Sindsdien was het ieder seizoen razend spannend of het team zich zou weten te handhaven en dan houd je er toch altijd rekening mee dat het een keer fout gaat. Dat leek dit keer niet het geval te zijn na de overwinning op Botwinnik 1, maar dan moest er ten minste gelijk gespeeld worden tegen het tweede team van DSC. Doordat de aula in de school die we inmiddels zo goed kennen wat krapper is geworden, werden twee wedstrijden gespeeld op het toneel en daar was het licht niet optimaal. Heeft dat een rol gespeeld? Er is geen klacht vernomen, dus we moeten aannemen dat het geen rol van betekenis heeft gespeeld. Ons regionale vlaggenschip zal een stapje terug doen.

HSB hoofdklasse

SHTV 1 - Schaakmat Westland 1	1½ - 6½
DSC 1 - SHTV 1	6½ - 1½
SHTV 1 - Schaakhuis 1	5 - 3
Rijswijk 1 - SHTV 1	6½ - 1½
SHTV 1 - Promotie 1	4 - 4
Botwinnik 1 - SHTV 1	2½ - 5½
DSC 2 - SHTV 1	3½ - 4½

DSC 1	7	13	41
Schaakmat Westland 1	7	11	35
Promotie 1	7	8	32½
Rijswijk 1	7	8	31
DSC 2	7	6	24
Botwinnik 1	7	5	26
SHTV 1	7	5	22½
Schaakhuis 1	7	0	12

Het tweede HSB-team speelde de laatste wedstrijd voor de eer. DD 1 was teruggekomen uit de hoofdklasse en bewees vast van plan te zijn om weer naar boven te gaan. Dat lukte met overmacht, mogen we wel zeggen, en bij aanvang van de laatste ronde waren ze al zeker. Het arme DSC 4 fungeerde als de kers op de taart. Intussen probeerde SHTV H2 de tweede plaats vast te houden door concurrent Voorburg 1 te verslaan. Dat lukte met de kleinste marge op de slotwoensdag in Zoetermeer.

HSB klasse 1A

DD 1 - SHTV 2	6 - 2
SHTV 2 - DSC 4	5 - 3
SHTV 2 - DD 3	6½ - 1½
Schaakmat Westland 2 - SHTV 2	0 - 8
SHTV 2 - Promotie 2	3½ - 4½
Rijswijk 2 - SHTV 2	2 - 6
SHTV 2 - Voorburg 1	4½ - 3½

DD 1	7	14	46
SHTV 2	7	10	35½
Promotie 2	7	10	30½
Voorburg 1	7	8	27½
Rijswijk 2	7	5	25
DSC 4	7	4	24
DD 3	7	3	19
Schaakmat Westland 2	7	2	16½

Het zag er halverwege de slotavond gunstig uit voor Rijswijk 3. Ze hadden de twee matchpunten binnen en ons derde HSB-team had een voorsprong van 3-1 op DSC 8 dat niet hoog eindigde, maar tijdens het seizoen vaak genoeg voor spannende situaties wist te zorgen. En toen vielen snel na elkaar twee winstpartijen te boeken en was de strijd beslist: SHTV H3 zal na een versterkte promotie en een kampioenschap opschuiven naar de 1e klasse.

HSB klasse 2A

Scheve Toren 2 - SHTV 3	0 - 8
SHTV 3 - Rijswijk 3	3½ - 4½
SHTV 3 - DSC 6	5½ - 2½
Lierse 1 - SHTV 3	3 - 5
SHTV 3 - Botwinnik 3	5 - 3
Haeghe Ooievaar 2 - SHTV 3	2 - 6
SHTV 3 - DSC 8	5 - 3

SHTV 3	7	12	38
Rijswijk 3	7	12	35½
DSC 6	7	8	31
Lierse 1	7	8	28½
Botwinnik 3	7	5	25½
Scheve Toren 2	7	5	22
DSC 8	7	4	24½
Haeghe Ooievaar 2	7	2	19

En dan kan nu de ijskast open en het vooruitkijken weer ontgooien. Landelijk zal het er niet gemakkelijker op worden voor het eerste team, met de aantekening dat er komend seizoen geen versterkte degradatie meer zal worden toegepast. Achtste worden is daarom het minimale doel. Er komen echter wel een paar teams uit de 2e klasse bij. Voor de andere KNSB-teams zijn er vooralsnog geen problemen te verwachten, maar presteren blijft natuurlijk wel belangrijk.

In de HSB-competitie zal het eerste team weer koers willen gaan zetten naar de hoogste sport van de ladder en het derde team zal het niet gemakkelijk krijgen. Het is waarschijnlijk dat de openingswedstrijd van beide teams een thuiswedstrijd voor beide gaat worden.

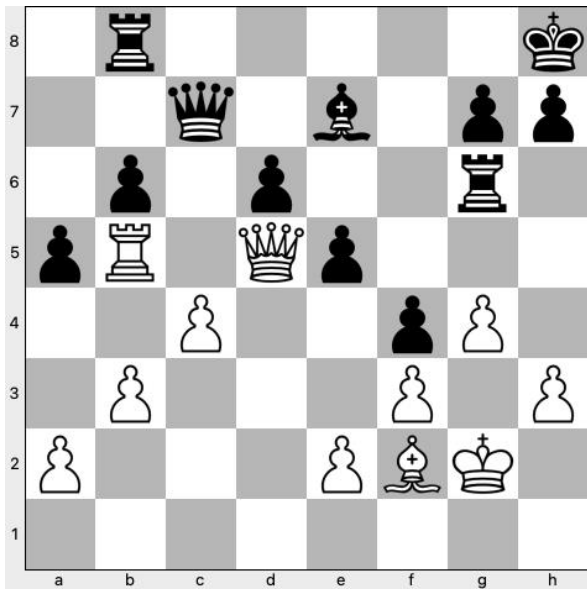
Het tweede team bewijst al jaren op de juiste plek te zijn, maar gelet op de prestaties van afgelopen seizoen is een promotie misschien niet ver weg.

Beter schaken

Bart Verbaan

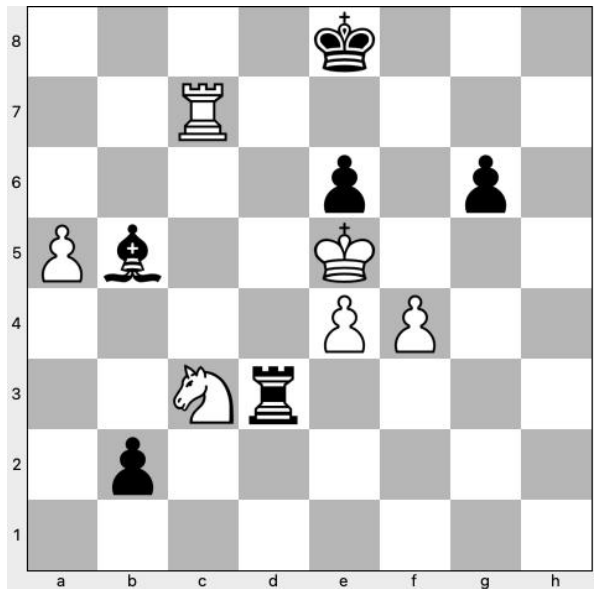
Weer wat opgaven om goed naar te kijken en op te lossen (en als dat niet lukt raad ik aan om de antwoorden, die elders in dit nummer te vinden zijn, goed te bekijken).

Stelling 1

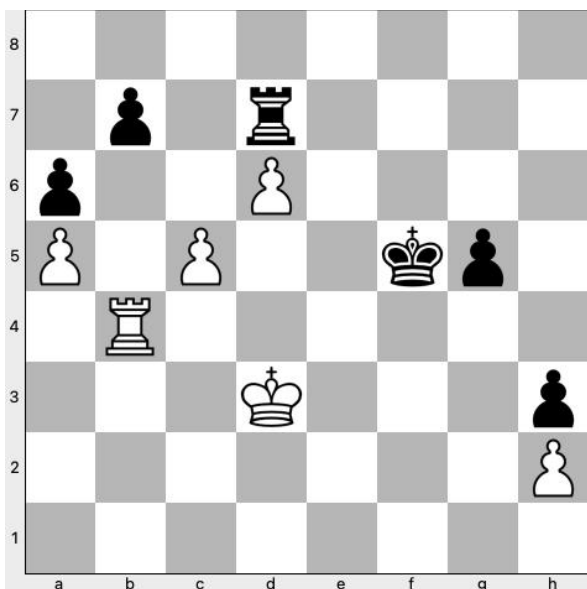
Wit begint en wint materiaal

Stelling 2

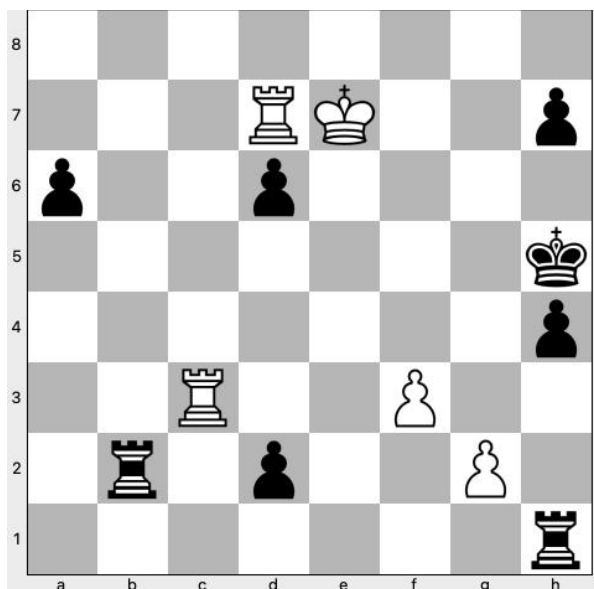
Na Pb1 zou het remise zijn, maar wit deed Tb7, kan dat?

Stelling 3

Wit speelde hier 1. Txb7 in de overtuiging te winnen, is dat zo?

Stelling 4

Wit begint en wint

Haagse rapidcyclus (2)

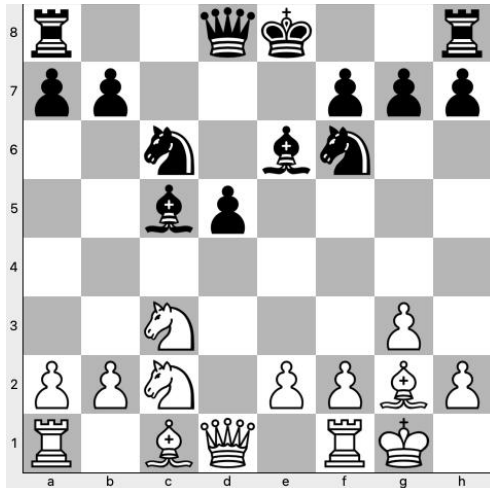
Later in het seizoen dan anders was het 55e Pomartoernooi op 13 april weer eens ouderwets vol. Het kabouterhuisje aan de Bosgang in Rijswijk puild uit met ruim meer dan het dubbele aantal deelnemers dan het vorige toernooi (en veel beter weer), waarvan diverse van buiten onze regio kwamen. Ze streden zeven ronden lang om de eer en de naturaprijzen en ongetwijfeld werd er tevreden naar huis gegaan na dit tweede toernooi in de rapidcyclus van 2024. Op dat moment was de strijd door Lothar van der Sluijs gewonnen van Diego Velasquez Hernández op weerstandspunten.

	rat.	ptn	w.p.	SB
1. Lothar van der Sluijs (DD)	1873	6.0	29.0	24.50
2. Diego Velasquez Hernández (-)	1800	6.0	27.0	23.00
3. Matthias Ehrhardt (KadIJ)	1865	5.0	30.5	19.00
4. Ton Bodaan (HSV)	1918	5.0	30.0	20.50
5. Ivo Schoonman (LSG)	1796	5.0	28.5	16.00
6. Paul de Freytas (Fian)	1937	5.0	27.5	18.75
7. Quinten Lee (S'huis)	1765	5.0	26.5	16.50
8. Jeffrey Hofland (S'mat W)	1762	4.5	28.0	17.50
9. Han Nicolaas (Pomar)	1726	4.5	23.5	10.75
10. Philip Dekker (-)	1626	4.5	21.0	12.25
11. Sandra van den Berg (Lier)	1701	4.0	26.0	12.50
12. Menandro Abanes (R'wijk)	1741	4.0	25.0	11.00
13. Simon Vleugels (-)	1550	4.0	24.5	11.00
14. Léon Mau-Asam (DSC)	1554	4.0	22.0	11.50
15. Jaco Arkesteijn (DD)	1787	3.5	29.0	13.50
16. Ike Tjin a Lien (KNSB)	1766	3.5	29.0	11.25
17. Charlie Ronald Hylarides (DSC)	1731	3.5	24.0	9.75
18. Kees Vink (Pomar)	1789	3.5	23.5	9.25
19. Anders Ullnaess (HSV)	1677	3.5	19.5	8.50
20. Jan van der Meer (HO)	1716	3.0	31.5	11.00
21. Jie-Ren Tjin a Lien (KNSB)	1833	3.0	29.5	10.50
22. Maurits Bons (HO)	1811	3.0	25.5	8.50
23. Armin Segger (SHTV)	1793	3.0	25.5	8.50
24. Marcel Verschoor (Sass)	1779	3.0	23.5	7.00
25. Hans Coenders (HSV)	1663	3.0	23.0	6.50
26. Sjaak van As (HSV)	1691	3.0	22.0	5.50
27. Keerthi Gnanasekaran (DD)	1440	3.0	19.0	5.50
28. Hans Mudde (Pomar)	1752	2.5	19.5	5.75
29. Peter de Man (Pomar)	1682	2.5	19.5	4.00
30. Markus Lohrer (Pomar)	1617	2.5	18.0	3.75
31. Mithran Gnanasekaran (DD)	1383	2.0	26.0	5.50
32. Giuseppe Gastaldi (Pomar)	1644	2.0	21.5	4.00
33. Brandon Chung (KNSB)	497	2.0	20.0	5.00
34. Simon Scheper (-)	1120	2.0	19.0	3.50
35. Harry van der Stap sr. (Pomar)	1650	1.5	16.0	2.00

(Nog) slechter schaken

Bart Verbaan

Je denkt dat het niet slechter kan en dan overkomt je het volgende. De diagramstelling komt uit de partij De Jong - Verbaan uit de externe competitiewedstrijd SHTV H2 - Promotie H2 en is ontstaan na de 10e zet van wit.

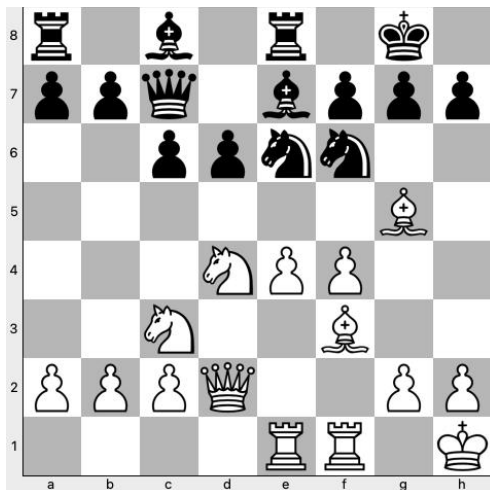

Heel vroeger, en nu praat ik over een jaar of 45 geleden, heb ik deze stelling wel eens op het bord gehad, omdat ik deze variant van het Engels met zwart speelde.

Hier moet je natuurlijk rokeren met zwart en dan sta je een heel klein beetje minder; direct toen ik het paard op b4 losliet, wist ik dat de zet fout was, stom, stom, stom! Dat is het gevaar van op routine spelen, je kijkt niet meer goed.

Het verloop van de partij: **10. ...Pb4?? 11. Pxb4 Lxb4 12. Da4+** en zwart verliest, zonder enige compensatie, een stuk en gaf het na nog drie onnodige zetten op.

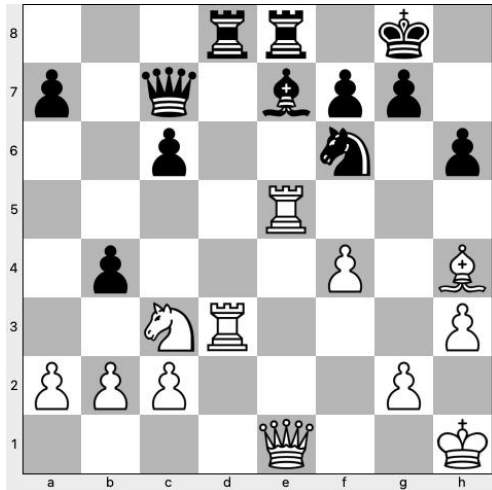
De rest van mijn partijen gingen wat beter, ik verloor nog maar 1 keer, maar dat was niet zo'n heel erge fout, meer een verkeerde taxatie van een stukoffer en ik dacht (dus) dat ik nu een beetje over het ergste heen was. Tot 18 april en met name tot de analyse van de partij tegen Armin Segger (ik had wit).

Na de 13e zet van zwart staat het zoals op het diagram hiernaast aangegeven. De logische zet is nu 14. Pf5 (daarvoor was dat beest ook naar d4 gezet!), maar ik ruilde op e6 en gaf daarmee mijn voordeel voor het grootste deel weer weg.

Na de 23e zet van zwart ontstond de stelling van het volgende diagram (zie volgende bladzijde).

Wit staat na Pd1 nog steeds wat beter, maar waarom het paard weghalen, je wint toch gewoon de loper op e7 terug? Dus:

24. Tde3?? bxc3 25. Txe7 Txe7 26. Txe7 en gelukkig ziet Armin het ook niet en speelt a tempo **26. ...Dxf4** en het wordt remise.

Een moment van wederzijdse schaakblindheid: 26. ...Dxe7!! wint heel eenvoudig voor zwart. Wit moet wel 27. Dxe7 doen en dan volgt 27. ...Td1† 28. Kh2 cxb2 en promotie is niet meer tegen te houden en zwart wint dus eenvoudig met een toren meer. Overigens zaten we met meer mensen te kijken naar de stelling en niemand zag het (ik zal de namen van betrokkenen maar met de mantel der liefde bedekken).

Goed, het seizoen is bijna afgelopen en ik heb jullie op de hoogte gebracht van de ergste blunders die ik dit jaar weer gemaakt heb. Wat heb ik er van geleerd is nu natuurlijk een voor de hand liggende vraag. Welnu, een aantal punten:

- Minder rekenen, daar gaat het over het algemeen behoorlijk fout (als je ouder wordt gaat dat ook achteruit). Meer op algemene stellingskenmerken spelen.
- Minder op routine spelen (zie de eerste partij van deze rubriek).
- Voor elke zet eerst de blundercheck doen, geef je iets weg (of het nou materiaal, ruimte of tijd is), zijn er alternatieven.
- Bij elke zet van de tegenstander je afvragen waarom hij die zet doet, wat is de gedachte er achter.
- Veel trainen op stellingskenmerken en patroonherkenning.

De meeste van deze punten gaan niet alleen voor mij op, doe er ook uw voordeel mee!

En zo gaan we volgend jaar een nieuw seizoen in, hopelijk zonder de grote fouten van dit jaar, met de aanbevelingen aan mijzelf zal dat toch moeten lukken ...

Ratinglijst mei

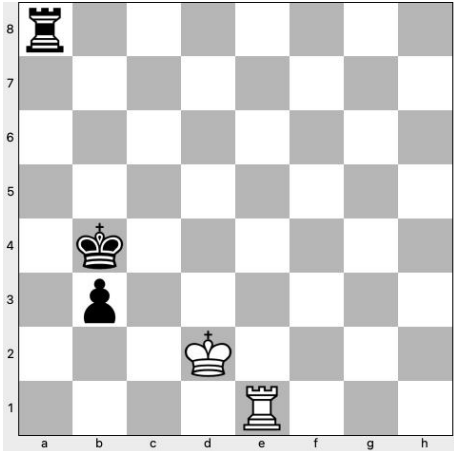
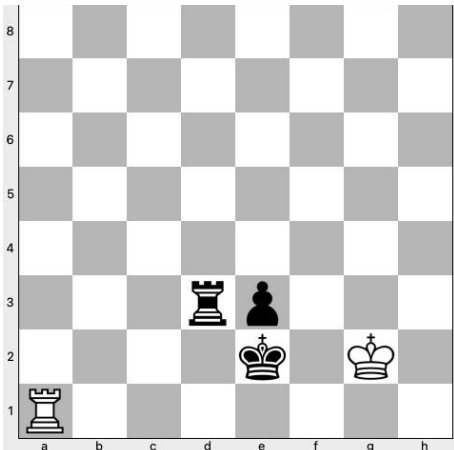
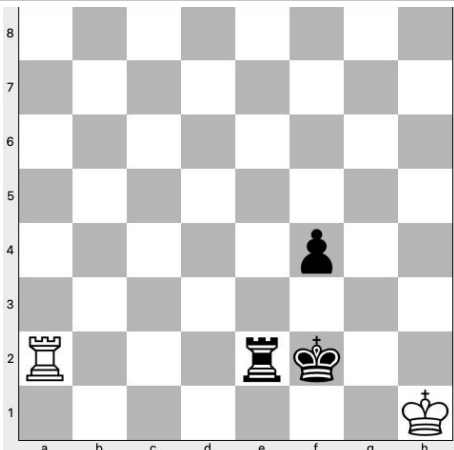
Echt flinke verschuivingen zijn er deze maand niet te melden, behalve dan de volle 100 punten die onze nieuwe clubkampioen in interne en externe competitie wist te winnen. Sowieso valt op dat met name bij de leden met een rating hoger dan 1800 er winst geboekt is. De zuigende werking naar boven is dus in werking getreden. Verder valt ook nu weer op dat de jeugd bezig is de club over te nemen, op niet-bestuurlijk niveau althans. Robin van Leeuwen laat zijn vader nu toch echt achter zich, terwijl Luka Wink op dit moment zijn plekje gevonden lijkt te hebben. Maar aangezien de prestatiecurve altijd bij ontwikkelende schakers af en toe een platformpje laat zien, kunnen we niet uitsluiten dat hij in de nabije toekomst weer een sprongetje gaat maken. Alleen Dhanesh Bajnath is even in de verkeerde richting aan het gaan, maar ongetwijfeld zal hij het juiste pad weer terugvinden. Tussen al het schaakgeweld van de jeugd steekt de mooie prestatie van de ook nog jeugdige, alhoewel meerderjarige, Aad van der Sluijs met plus 89. Het competitie seizoen zit er op, het open kampioenschap en de zomertoernooien komen eraan, dus er kan weer van alles gebeuren in de komende maanden.

In onderstaande lijst staan tussen haakjes de wijzigingen sinds de lijst van maart.

Hubert Schoen	2081	(+100)	Martijn Hofstee	1821	(+31)
Twan van der Togt	2080	(-)	Armin Segger	1821	(+37)
Luka Wink	2072	(-1)	Meile Tamminga	1806	(-27)
Eduard van Dijk	2018	(-18)	André Wagner	1802	(-)
Maarten Stolte	2017	(+40)	Piet Sikkes	1785	(-15)
Daniël van Loenen	2006	(+5)	Jan Verheijen	1782	(-18)
Tobias Li-Behn	2000	(-)	Ben Spierings	1779	(-23)
Sander Pauw	1984	(-)	Michael Fluegel	1776	(+42)
Wouter Noordkamp	1973	(-15)	Erik Greve	1775	(+5)
Peter Vorstermans	1966	(+10)	Nao Okita	1769	(+65)
Thomas Alvares	1952	(+14)	Benjamin Boers	1741	(-23)
Hans Segers	1951	(+12)	Eric Alvares	1733	(+14)
Robin van Leeuwen	1949	(+39)	Peter Lincewicz	1716	(-12)
Evert Baak	1920	(+33)	Frans Coers	1705	(-)
Ton Bodaan	1918	(+1)	Danny Lindhout	1702	(-)
Rik Pronk	1918	(+5)	Dhanesh Bajnath	1701	(-59)
Jesper Kool	1913	(+13)	Peter Taanman	1694	(+15)
Olav van Leeuwen	1910	(-13)	Thijs Michels	1689	(-8)
Karl Baak	1897	(+2)	Zeyd Elouaer	1683	(-)
William van Zanten	1893	(+11)	Ronald Herben	1681	(-)
Theo Bovenlander	1867	(+8)	Rob Dijkstra	1663	(-)
Bart van den Bosse	1865	(-12)	Aad van der Sluijs	1646	(+89)
Bart Verbaan	1864	(-12)	Jan Markus	1621	(-49)
Ed Olvers	1854	(+19)	Jian-Li Zhou	1574	(+23)
Gert-Jan Willighagen	1851	(-19)	Ruud van Dijk	1573	(-34)
Hans de Haan	1836	(-)	Ishak Zwartenberg	1550	(+19)
Maarten van der Vegt	1834	(+11)	Wim Vermeulen	1466	(-)
Shinsaku Okita	1822	(-11)			

Een interactieve studie

Hubert Schoen

	<p>Stelling 1, De witte koning is misplaatst, hoe kan wit nog remise halen?</p>
	<p>Stelling 2. We hebben een theoretische remisestelling, wat speelt je met wit?</p>
	<p>Stelling 3. De witte koning staat iets onhandig op h1; hoe beïnvloedt dit het witte remiseplan?</p>

De antwoorden en uitleg bij de verkeerde zetten staan in deze interactieve Lichess-studie.
<https://lichess.org/study/wPoYG3sP/fv6pRA3f>

Dit is een korte studie met theoretisch remise, maar praktisch moeilijke stellingen waar je jouw partijen naartoe kunt sturen om je tegenstander in de val te lokken.

Maak tijdig een verdediger vrij

William van Zanten

Deel 4

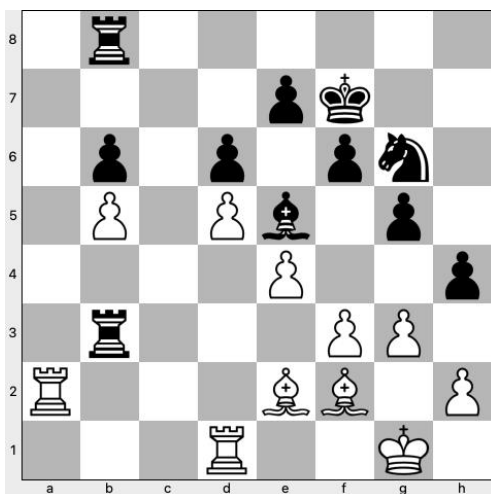
Schaduwzijden van taakwissel: alternatieven en beperkingen

Dit is het laatste deel in de serie over de defensieve taakwissel: de ma-noeuvre waarin een verdediger tijdig wordt vervangen en zodoende vrij-gemaakt voor ander werk. Tot nu toe keken we hoe het mechanisme werkt, en wat de voordelen ervan zijn. Dit laatste artikel relateert juist het belang van de manoeuvre.

Zo kan het doel van de manoeuvre (een stuk bevrijden van een defensieve taak), ook op andere manieren worden bereikt - en soms zullen die alternatieven de voorkeur verdienen. Waaraan te denken? Eenvoudig het aanvalsobject wegspelen, of dat nu een pion of een koning is: evacuatie. Het aanvallende stuk kan dan ineens verbaasd en beteuterd staan te kijken: wie is er met mijn kaas vandoor? Een variant hierop doet zich voor als we onze zwakte wegruilen of offeren. In al die gevallen verdwijnt de dekkende taak en komt de voormalige dekker vrij - zonder dat een vervanger hoeft te worden aangehouden. M.a.w. taakopheffing is een alternatief voor taakwissel.

In een donker scenario verblindt eenzijdige aandacht voor de manoeuvre ons voor zinvolle alternatieven. Zie hoe Popov onderstaande stelling behandelt.

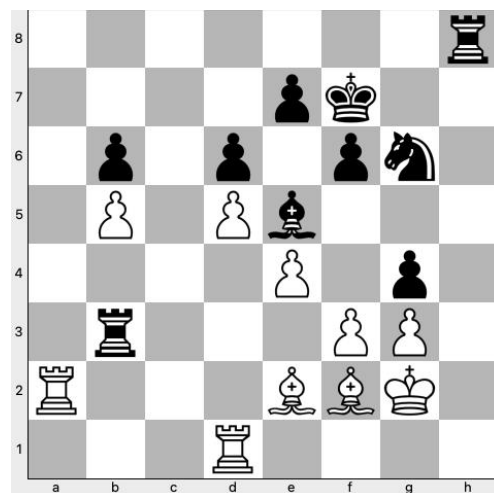
Schmidt - Knczynski 1988

Zwart aan zet. Onomstreden is dat Tb8 nuttiger werk kan doen dan b6 dekken. Hoe maakt zwart die toren vrij?

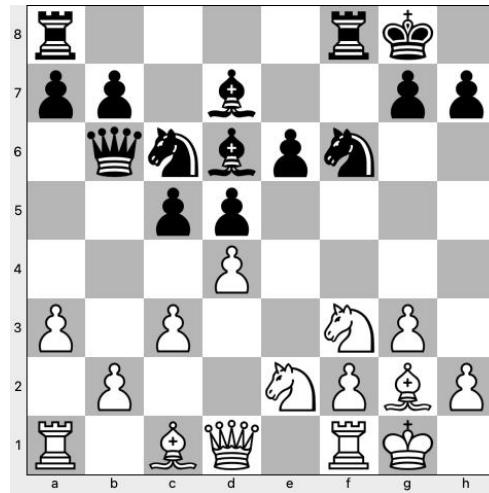
Popov's antwoord zou goed in een eerder deel van deze serie hebben gepast, hij zet taakwissel in. Popov: "The correct plan is to free the rook on b8 from defending b6: 1. ...Bc3! with the idea of ...Ba5 or Bb4-c5. The continuation was: 2. Kg2 Ba5 3. Rc1 hxg3 4. hxg3 Ne5 5. Rh1 Kg7 6. Rc2 Nd3 7. Rc7 Nxf2 8. Rxf2 Re8="

Hier lijkt oog voor onze manoeuvre Popov - toch bekend als de trainer van de sterke schaakzusters Kosintseva - blind te maken voor alternatieven. Hij zegt niets over taakopheffing, hier de optie om b6 in de steek te laten met meteen 1. ...Rh8! Bijvoorbeeld 2. Kg2 hxg3 3. hxg3 g4

4. f4? [4. fxg4 Tc8] Lxf4 5. gxf4 Oxf4+ 6. Kg1 g3 7. Lxb6 g2 8. Kf2 Th2 9. Tg1 Ph3+ 10. Ke1 Pxg1 11. Lxg1 Th1 12. Kf2 Tb1.

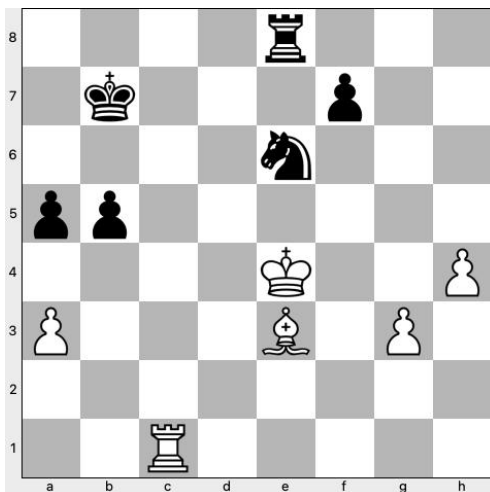
Een andere schaduwzijde van onze manoeuvre is dat zij een vals gevoel van veiligheid kan geven. Bijvoorbeeld:

Wit keek naar 13. Tb1 (bevrijdt Lc1) Tae8 14. Lf4 Lxf4 15.Pxf4 En miste: 13. Tb1? cxd4 19. cxd4 Lxa3!, wat een pion kost.

Soms faalt de manoeuvre op tegenspel. We tonen een drietal fragmenten waarin onze manoeuvre keurig wordt uitgevoerd, zonder het beoogde effect te sorteren. De bron is steeds een partij uit (de weg naar) een wereldkampioenschapsmatch.

Smyslov - Botvinnik 1954 m/7

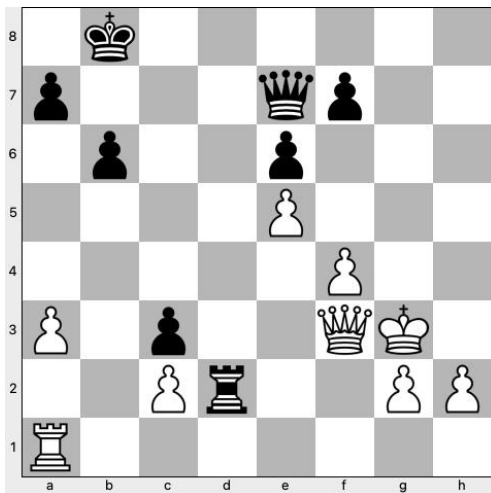

Meteen 35. Kf5 heeft weinig zin vanwege de kwetsbaarheid van Le3: 35. ...Pg7+ 36. Kf4 Ph5+ 37. Kf3 Pxd3. Velen zouden zodoende 35. Tc3 overwegen "om de koning te bevrijden." Dat ziet er plausibel uit. Maar ...

Als u hier op de automatische piloot 35. Tc3 voorstelde, miste u 35...Pc7+! waarna juist wit moet opletten. Zo is nu 36.Kf5 net zo consequent als verliezend (36...Pd5 vorkt T en L).

Al met al lijkt beginnen met 35.Kf3 en Tc3, zoals in de partij, wits beste poging. Smyslov won op zet 50.

Spassky - Korchnoi 1977 m/2

Bent u het eens met de volgende gedachtegang?

“De zwarte dame bevrijdt de toren. Op meteen 26. ...Txc2 komt 27. Dd3 met gelijke kansen; eerst 26. ...Dd8! neemt dat bezwaar weg, bevrijdt de toren van

de dekking van de d-lijn: zwart wint.”

Hopelijk zag u dat dit standaardverhaal hier niet opgaat; je moet nu eenmaal blijven controleren, rekenen.

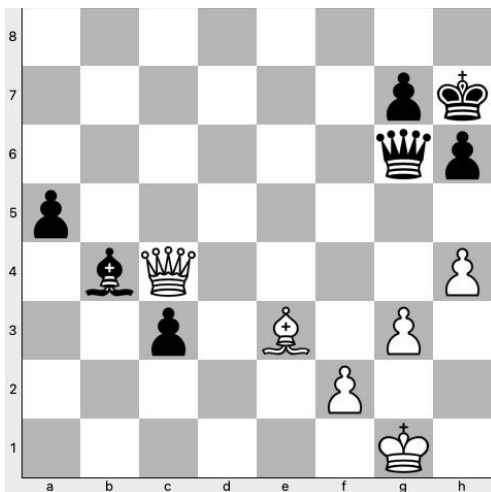
In de eerste plaats staat zwart na 26. ...Txc2 27. Dd3 Td2! 28. Dxc3 Dd8 (zwarfs grip op de open lijn consoliderend) nog steeds gewonnen, vanwege de onveilige witte koning.

In de tweede plaats wint zwart niet met 26. ...Dd8, want 27. De4! = dekt alle zwakke punten (c2; g2). Korchnoi won trouwens die gelijke stelling na 27. De4, en wel zo (c3 na enige tijd inruilend voor directe koningsaanval):

27. ...Dg8† 28. Kh3 Dh8† 29. Kg3 Dg7† 30. Kh3 Td8 31. g4 Th8† 32. Kg3 Dh6 33. Dg2 Dh4† 34. Kf3 Td8 35. Dg3? [35. Tf1! =] De7 36. g5 Td2 37. Kg4 Db7 38. Dxc3 Tg2† 39. Kh3 Tf2 40. Kg4 De4 0-1

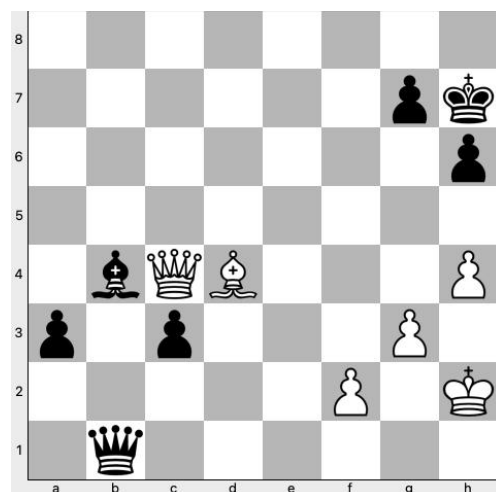
In de derde en laatste partij bleek onze manoeuvre overtuigend en sterk genoeg voor de winst, hoewel de analyse achteraf een verdediging door eeuwig schaak openbaarde.

Nepomniachtchi - Ding 2023 WCh/m18

Meteen 56. ...a5-a4 zou de loper weggeven. In aanmerking komt zo-doende om de loper-dekkende taak eerst over te dragen aan de dame, met 56. ...Db1† om daarna met a4 te beginnen aan een promotiemars. Bovendien is eeuwig schaak via diagonaal b1-h7 dan uitgesloten. Dit klinkt plausibel, en in de partij liet wit

zich erdoor overtuigen. Later bleek dit ten onrechte, er was een redding mogelijk, gebaseerd op een ander eeuwig schaak. We spoelen door naar de stelling na 56. ...Db1† 57. Kh2 a4 58. Ld4 a3

In de partij koos wit moedeloos voor 59. Dc7 Dg6 60. Dc4 c2 wat langzaam maar zeker verloor: 61. Le3 Ld6 62. Kg2 h5 63. Kf1 Le5 64. g4 hxg4 65. h5 Df5 66.

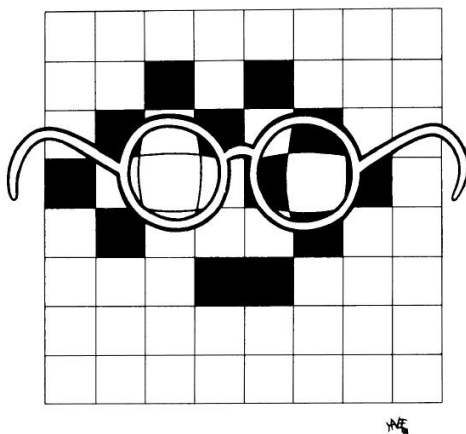
Dd5 g3 67. f4 a2 68. Dxa2 Lxf4 0-1
 Wit miste een remisekans: 59. Lxg7!
 Kxg7 60. Dc7+ Kf8 61. Dc8+ met eeu-
 wig schaak; stel dat de zwarte koning op

e4 komt, dan kan hij na De8+ niet naar
 voren: Kd3 faalt op Dg6+ en dameverlies
 terwijl Kf3 na De3+ zelfs mat in 21 loopt.

Uit deze 3 casus kunnen we afleiden dat tegenspel gericht op de koning onze manoeuvre (vrijmaken verdediger) soms overtroeft. Geen wonder: de veiligheid van de koning gaat boven alles.

Laten we na alle relativering positief besluiten. Tijdens het schrijven van deze reeks stuurde een Nederlandse IM me materiaal over taakwissel uit zijn trainingspraktijk. Hij behandelt 'taakwissel' binnen de systematiek van de Stappenmethode als onderdeel van Klein Plan. Over de manoeuvre merkt hij op:

"Komt volgens mij heel vaak voor, dus praktisch zeer nuttig!!"

O oplossingen beter schaken (pagina 13)

Stelling 1

1. Lxb6 Txb6 2. Da8+ Dd8 3. Dxd8 Lxd8 4. Txe5! en door de matdreiging op e8 of d8 wint wit twee pionnen, want de loper gaat verloren.

Stelling 2

Nee dat kan niet. Na **1. Tb7** volgt **1. ...Txc3 2. Txb5 Tc5+** en de pion promoveert na het gedwongen **3. Txc5**

Stelling 3

Nee, dat verliest. **1. Txb7 Txb7 2. c6 Tb3! 3. Kc2 Ke6!** en de witte pionnen worden tegengehouden, terwijl de witte koning ver weg staat om de zwarte pionnen tegen te houden. De 2e en 3e stelling zouden zo stellingen uit de rubriek slechter schaken kunnen zijn, maar de fouten werden gelukkig niet door mij maar door anderen gemaakt.

Stelling 4

Dit vind ik een mooie. De standaardoplossing is als volgt: **1. Kf6 Tb7** (er dreigde mat en op h6 volgt Tc5+ dxc5 Td5 mat) **2. Txb7 h6** (Kh6 Tcc7 en mat op h7) **3. Td3! d1D** (wat anders?) **4. Tb1! h3** (Dxb1 Td5 mat; Dxd3 g4 en mat op h1) **5. Tdxd1** en wit wint met zijn toren meer.

Gelezen

Misstanden in de schaaksport: voor vrouwen kan de cultuur grimmig zijn *Rob Gollin*

In 2023 kwam een reeks meldingen over misstanden in het schaken naar buiten. Op het Tata Steeltoernooi vraagt een stichting om aandacht voor de onveilige positie van vrouwen. 'Ik weet zeker dat het gros van de voorvallen in het normale leven tot ontslag zou hebben geleid.'

Tijdens de vorige editie van het Tata Steel Schaaktoernooi was Emilia Castelao nog aanwezig als fotograaf, deze dagen zwerft de 24-jarige Amerikaanse in een andere hoedanigheid door de gangen en zalen van dorps huis De Moriaan. Ze is directeur van de in oktober opgerichte Women in Chess Foundation.

Samen met voorzitter Michael Duke (36), een Schotse speler, vraagt ze om aandacht voor de onveiligheid van vrouwen in de schaakwereld. Volgens hen zijn ze kwetsbaar in de door mannen gedomineerde cultuur. De wedstrijdorganisatie in Wijk aan Zee geeft de stichting een podium. Zaterdag zal Castelao met een gongslag de zevende ronde openen. Beide bestuurders beamen dat het op het eerste gezicht niet een sport is die in omstandigheden wordt beoefend waar grensoverschrijdend gedrag op de loer ligt. Fysiek contact doet er niet toe, kleedkamers ontbreken. Maar schaken is ook een van de weinige sporten met vooral gemengde toernooien. Vrouwen zijn er veruit in de minderheid.

Castelao: 'Incidenten doen zich meestal voor in hotelkamers of in bars, na de wedstrijden. In sommige landen is het zelfs normaal dat coaches met jonge talenten kunnen reizen, zonder toezicht.'

Duke: 'Er zijn nog altijd mannen die in de voorbije decennia weinig van opvatting zijn veranderd: ze hebben weinig respect voor vrouwen en zien ze niet als gelijkwaardige tegenstanders.'

Aanklacht van Jennifer Shahade

Het afgelopen jaar volgden getuigenissen over misstanden elkaar in een hoog tempo op. Het begon in februari met een tweet van tweevoudig Amerikaanse schaakkampioene Jennifer Shahade. Daarin schreef ze dat ze twee keer, nu tien en elf jaar geleden, was belaagd door de Costa Ricaans-Amerikaanse grootmeester Alejandro Ramirez. Ze verzorgden samen geregeld het commentaar tijdens wedstrijden in de Saint Louis Chess Club.

The Wall Street Journal berichtte enkele weken later dat zeker acht vrouwen, van wie drie onder de 18 jaar, Ramirez ook beschuldigden. Het varieerde van onzedelijke betastingen tot gedwongen orale sex. Volgens de krant waren US Chess en de club langer op de hoogte van de aanklachten, maar verzuimden ze op te treden.

De eerste meldingen dateerden van 2016. Intussen heeft de Amerikaanse bond de schaker geschorst en de wedstrijdorganisatie hem ontslagen. Later werd bekend dat US Chess ook Timur Garayev toegang tot wedstrijden heeft ontzegd, nadat het online platform Lic hess wangedrag van de Oezbeeks-Amerikaanse grootmeester aan het licht bracht.

Met schaakstukken smijten

De kwestie rond Shahade bracht Emilia Castelao ertoe de stichting op te richten. Ze is

historicus en amateurschaker en was kortstondig actief in het historisch comité van de internationale schaakbond Fide. De tweet raakte haar.

Een goede vriendin, de Britse Tallulah Roberts, had een jaar eerder tijdens een toernooi op IJsland een klacht ingediend tegen een oudere schaker, die na een nederlaag de stukken van het bord smiet en haar 's avonds in een bar bij het hoofd vastgreep. 'Ik zag ook in de reacties op de ervaringen van Jennifer dat het ongeloof groot was. Zo van: ik ken niemand die dit doet, dit soort dingen gebeuren niet.'

Het aantal steunbetuigingen na de oprichting was volgens haar 'overweldigend', zo'n honderd vrouwen namen daadwerkelijk contact op.

Ook in andere landen dan de VS kwamen verhalen over uitwassen naar buiten, in uiteenlopende gradaties. Ellen Carlsen, de zus van de beste schaker ter wereld Magnus Carlsen, vertelde tegen de Noorse nationale omroep NRK dat ze als minderjarige herhaaldelijk opdringerige telefoontjes en berichten ontving van een oudere schaker, nadat ze samen een wedstrijd in een toernooi hadden geanalyseerd. Haar landgenote Kimiya Sajjadi verklaarde dat een scheidsrechter het valse gerucht verspreidde dat hij met haar het bed had gedeeld.

'Giftige cultuur'

Veertien schaaksters uit Frankrijk publiceerden een open brief, waarin ze het 'seksisme en het seksueel geweld in het schaken' aan de kaak stelden. *The Independent* tekende het verhaal op van Sabrina Chevannes, een Britse schaakster, die in 2017 stopte. Zij vertelde dat zij als dronken tiener tijdens een toernooi in een hotel is verkracht door een andere deelnemer. Chevannes sprak van een 'giftige cultuur'. Ze zou ook geregeld racistisch zijn bejegend.

Volgens Women in Chess wisselt de aard van de incidenten die bij de stichting bekend zijn, over de ernst ervan bestaat geen twijfel. Voorzitter Duke: 'Een enkeling zegt nooit iets te hebben meegemaakt. Ik weet zeker dat het gros van de voorvallen in het normale leven tot ontslag zou hebben geleid.'

De Nederlandse schaakbond verklaart 'zeer weinig' ervaringen te hebben met onveilige situaties voor vrouwen. Volgens voorzitter Bianca-de Jong Muhren heeft de internationale ophef wel geleid tot meer aandacht. Een vertrouwenspersoon is beschikbaar voor meldingen en informeert het bestuur over ontwikkelingen. Voor functies bij de bond en verenigingen worden verklaringen omtrent het gedrag (VOG) aangevraagd.

Geen gemengde toernooien?

Women in Chess probeert organisaties ervan te overtuigen dat de aanstelling van onafhankelijke vertrouwenspersonen er voortaan bij hoort. Castelao: 'Het was bizar dat Jennifer Shahade, een zeer ervaren speelster, niet wist bij wie ze terecht kon. Hoe moeten jonge en beginnende vrouwen dat dan weten?'

Over het engagement van de Fide, die vrouwen in augustus aanmoedigde nare ervaringen vooral te rapporteren, hebben ze hun twijfels. Duke: 'Ze werken niet erg mee. Ik denk dat ze nerveus zijn, uit vrees dat er lijken uit de kast gaan vallen.'

Zien ze de wedstrijden voor louter vrouwen als een deel van de oplossing? Castelao: 'Die dienen vooral om ervaring op te doen. Maar gemengde toernooien zijn voor hun ontwikkeling beter. Wat is er mooier dan als gelijken op het bord te kunnen strijden?'

Uit: Volkskrant, 19-01-2024

Rob Gollin schrijft sinds 2016 over sport voor de Volkskrant, vooral over wielrennen. Eerder was hij algemeen verslaggever, kunstverslaggever en correspondent in België.

Schaakagenda

Mei 2024

do	9	GEEN CLUBAVOND
do	16	Rapidkampioenschap; ronde 7-9
zo	19	Delfts kroeglopertoernooi
do	23	Open kampioenschap; ronde 1
za	25	Open rapidkampioenschap Haeghe Ooievaar (Haagse Rapidcyclus 4)
do	30	Open kampioenschap; ronde 2

Juni 2024

do	6	Open kampioenschap; ronde 3
zo	9	Kroegloperstoernooi (Amsterdam)
do	13	Open kampioenschap; ronde 4
za	15	Open rapidkampioenschap SHTV (Haagse Rapidcyclus 5)
zo	16	Apeldoorns kroegloperstoernooi
do	20	Open kampioenschap; ronde 5
do	27	Open kampioenschap; ronde 6
za	29	HSB open rapidkampioenschap voor teams

Juli 2024

do	4	Open kampioenschap; ronde 7
do	11	Start zomercompetities

Aankomende evenementen:

49e Open kampioenschap van Utrecht	vr 10 t/m zo 12 mei 2024
Persoonlijk kampioenschap van de LeiSB	ma 27 mei t/m ma 8 juli 2024
18e HSG Open	vr 21 t/m zo 23 juni 2024
NK schaken	za 6 t/m za 13 juli 2024
50e (jubileum) veteranen- en seniorenkampioenschap	za 13 t/m vr 19 juli 2024

Jeugdschaakagenda

Mei 2024

do	9	GEEN CLUBAVOND
do 9 - za 11		NK D individueel (Rijswijk)

Juni 2024

za	1	Grand Prix 7; dubbeltoernooi (Rijswijk)
vr	14	NK online schaken; cat. FGH (tornelo.com)
za	22	Nationale Pupillendag (Spijkenisse)
zo	23	ChessQueens meisjestoernooi (De Kaag)
za	29	NK 345 (Schiedam)

Juli 2024

za 6 t/m zo 7		Leids jeugdweekendtoernooi (Leiderdorp)
---------------	--	---